375D0327

12.6.75 EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING Nr L 152/3

RÅDETS BESLUT

av den 20 maj 1975

om förbättring av järnvägsföretagens situation och om harmonisering av reglerna för de ekonomiska relationerna mellan dessa företag och staterna

(75/327/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 75 i detta,

med beaktande av rådets beslut 65/271/EEG [1] av den 13 maj 1965 om harmonisering av vissa föreskrifter om konkurrens inom transporter på järnväg, väg och inre vattenvägar, särskilt artikel 8 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande [2],

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande [3], och

med beaktande av följande:

Ett av den gemensamma transportpolitikens mål måste vara att undanröja skillnader som är ägnade att förorsaka avsevärd snedvridning av konkurrensen inom transportsektorn.

Europas järnvägar spelar en viktig roll i transportsystemet, både generellt och mer speciellt i sin egenskap av offentliga företag; deras verksamhet är förhållandevis skonsam mot miljön och ekonomisk i fråga om utrymmeskrav och energiförbrukning. Järnvägen är ofta det mest ekonomiska transportmedlet och i de flesta europeiska länder kan den därför inte ersättas ur vare sig ekonomisk eller sociopolitisk synvinkel.

I detta sammanhang är det nödvändigt att harmonisera reglerna för relationerna mellan järnvägsföretag och stater, särskilt vad gäller ekonomin.

Rådet har fastställt riktlinjer för relationerna mellan de nationella järnvägsföretagen och medlemsstaterna i sin resolution av den 27 juni 1974 [4] om förslag till rådsbeslut angående artikel 8 i rådets beslut av den 13 maj 1965.

En successiv förbättring av järnvägsföretagens ekonomiska situation skulle påtagligt kunna förbättra läget på transportmarknaden. Denna förbättring borde resultera i att dessa företags ekonomiska resultat förbättras för att på sikt uppnå ekonomisk balans. En sådan balans kan endast uppnås genom att man ökar deras ekonomiska oberoende och lönsamhetsansvar så långt som möjligt med hänsyn till den funktion de har i samhällets tjänst.

Storleken av det ekonomiska biståndet från staten bör dock stå i proportion till de tjänster som tillhandahålls av järnvägarna och till tjänsternas betydelse. En öppen redovisning av hur dessa allmänna medel används och vilka tjänster som tillhandahålls av järnvägarna bör i så stor utsträckning som möjligt hindra sådan politisk inblandning i den affärsmässiga driften som inte motiveras av socioekonomiska hänsyn.

Det är därför viktigt att slå fast en princip om ansvarsfördelning mellan företaget och staten. Företagets respektive statens ansvar bör preciseras.

Det bör därför tillses att järnvägsföretagen upprättar affärsplaner inom ramen för ett samrådsförfarande. Staten får lämna ekonomiskt bistånd till järnvägsföretag.

Regler för ekonomiförvaltning och bokföring, som i möjligaste mån är baserade på principerna för industri- och handelsföretag, bör fastställas för järnvägsföretagen. Nödvändiga åtgärder bör vidtas för att göra samtliga järnvägsföretags redovisningssystem och bokslut jämförbara; enhetliga principer för kostnadskalkyler bör även fastställas. Med en förbättrad bokslutsredovisning kommer även ansvaret och självständigheten hos ledningen i dessa företag att öka.

(1) EGT nr 88, 24.5.1965, s. 1500/65.
(2) EGT nr C 70, 1.7.1972, s. 16.
(3) EGT nr C 89, 23.8.1972, s. 1.
(4) EGT nr C 111, 23.9.1974, s. 1.

Denna självständighet för ledningen i järnvägsföretagen bör innebära att företagen själva – inom ramen för övergripande prispolitik och med beaktande av både nationella regler och gemenskapsregler om taxor och transportvillkor – fastställer sina taxor med målet att optimera de ekonomiska resultaten och uppnå ekonomisk balans.

Förbättrat samarbete mellan järnvägsföretag borde bidra till att företagen uppnår bästa möjliga ekonomiska resultat. Medlemsstaterna bör i samverkan med kommissionen sträva efter att främja sådant samarbete.

Provisoriska åtgärder bör vidtas tills järnvägsföretagen uppnår ekonomisk balans. Slutlig tidpunkt då denna balans bör ha uppnåtts kommer att fastställas senare under beaktande av vunnen erfarenhet och av de särskilda förhållanden som påverkar järnvägarnas roll och betydelse i varje medlemsstat. Samtidigt bör man se till att nödvändig anpassning sker till rådets förordning (EEG) nr 1191/69 [1] av den 26 juni 1969 om medlemsstaternas åtgärder i fråga om allmän trafikplikt på järnväg, väg och inre vattenvägar och till rådets förordning (EEG) nr 1107/70 [2] av den 4 juni 1970 om stöd till transporter på järnväg, väg och inre vattenvägar, under beaktande av sambanden mellan transportsektorn och andra områden i näringsliv och samhälle.

Det är därför av vikt att kommissionen och rådet hålls underrättade om järnvägsföretagens ekonomiska utveckling.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att se till att detta beslut tillämpas på följande järnvägsföretag:

- Société Nationale des Chemins de Fer Belges (SNCB)/ Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS),
- De danske Statsbaner (DSB),
- Deutsche Bundesbahn (DB),
- Société Nationale des Chemins de Fer Français (SNCF),
- Coras Iompair Eireann (CIE),
- Azienda Autonoma delle ferrovie dello Stato (FS),
- Société Nationale des Chemins de Fer Luxembourgeois (CFL),
- Naamloze Vennootschapp Nederlandse Spoorwegen (NS),
- British Railways Board (BRB),
- Northern Ireland Railways Company (NIR).

2. Vad gäller Société Nationale des Chemins de Fer Luxembourgeois (CFL) skall Belgien och Frankrike tillsammans med Luxemburg göra sådana ändringar i de grundläggande texterna som kan behövas för att genomföra detta beslut.

Artikel 2

1. Inom ramen för den övergripande politik som fastställts av varje stat och fullgörandet av företagets allmänna trafikplikt skall varje enskilt järnvägsföretag vara tillräckligt självständigt i fråga om företagsledning, administration och intern styrning av administrativa, ekonomiska och redovisningstekniska ärenden för att ekonomisk balans skall kunna åstadkommas, under särskilt beaktande av förordning (EEG) nr 1191/69, rådets förordning (EEG) nr 1192/69 [3] av den 26 juni 1969 om införande av enhetliga regler för järnvägsföretagens redovisning samt förordning (EEG) nr 1107/70.

Denna självständighet skall i vart fall innebära att företagets tillgångar, dess budget och redovisning hålls åtskilda från statens.

2. Järnvägsföretagen skall drivas enligt företagsekonomiska principer. Detta gäller även den allmänna trafikplikten, med hänsyn särskilt till att företagen skall tillhandahålla tjänster som är anpassade till den kvalitet som efterfrågas på ett effektivt sätt och så billigt som möjligt.

Artikel 3

I enlighet med artikel 2 skall varje järnvägsföretag framför allt

- lägga fram sina affärsplaner, eventuellt omfattande flera år, däribland investerings- och finansieringsprogram inom ramen för den av staten fastställda övergripande politiken och under beaktande av den nationella transportplaneringen, särskilt i fråga om infrastruktur,
- verkställa sin del av den affärsplan som fastställts i enlighet med artikel 4,
- upprätta sin budget och årsredovisning, med beaktande av artikel 4.3.

Artikel 4

1. Den affärsplan som lagts fram av ett järnvägsföretag i enlighet med artikel 3 skall fastställas i anslutning till ett förfarande som bestämts av staten och som skall grundas på samråd mellan staten och företaget. Planen skall utarbetas med målsättningen att åstadkomma

[1] EGT nr L 156, 28.6.1969, s. 1.
[2] EGT nr L 130, 15.6.1970, s. 1.
[3] EGT nr L 156, 28.6.1969, s. 8.

ekonomisk balans i företaget och att uppnå de övriga tekniska, affärsmässiga och finansiella målen. I planen skall man även ange hur den skall genomföras. Staten skall övervaka genomförandet.

Skulle konjunkturutvecklingen äventyra planens genomförande eller någon oförutsedd händelse inträffa eller ett regeringsbeslut fattas som påverkar en grundläggande beståndsdel av den, skall staten och järnvägsföretaget genom samma förfarande göra en översyn av sina mål och medlen för att nå dem.

2. Staten skall i enlighet med de villkor och begränsningar som anges i förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70 fastställa omfattningen av den allmänna trafikplikt som skall fullgöras av järnvägsföretaget.

3. Mot bakgrund av artikel 8 skall staten fastställa uppläggningen av järnvägsföretagets budget och årsredovisning och bestämma förfarandet och villkoren för deras godkännande.

Artikel 5

1. När affärsplanen görs upp i enlighet med artikel 3 och 4, skall staten och järnvägsföretaget komma överens om

- närmare regler för återbetalning, konsolidering och konvertering av tidigare lån,
- hur stor del av nya investeringar som skall finansieras med respektive egna medel, lån och direkta statsbidrag.

Staten får fastställa belopp och villkor för de krediter som järnvägsföretaget har rätt att ta upp.

För att möjliggöra ovannämnda transaktioner får staten ge järnvägsföretaget

a) garantier, mot eller utan vederlag, för lån som utbjudits på kreditmarknaden av företaget,

b) lån med eller utan ränta,

c) direkta subventioner.

2. Staten får lämna sådana direkta kapitalbidrag till järnvägsföretaget som står i rimlig proportion till företagets uppgifter, storlek och ekonomiska behov. Dessa bidrag skall dock vara avsedda att öka företagets tillgångar och får inte användas till att täcka underskott.

Artikel 6

Staten får uppställa villkor för järnvägsföretagets transaktioner som gäller lös eller fast egendom i avsikt att företagets tillgångar används eller att dess egendom, som inte längre behövs för järnvägsdrift, avyttras på bästa möjliga sätt.

Artikel 7

I avvaktan på genomförandet av de bestämmelser som avses i artikel 8.2 skall staten i största möjliga utsträckning utgå från de regler som tillämpas på industri- och handelsföretag när den utarbetar de regler som järnvägsföretagen skall följa i fråga om

- amortering och avskrivning av tillgångar,
- reserver.

Med beaktande av bestämmelserna i artikel 13 skall staten fastställa de regler som skall gälla för järnvägsföretaget i fråga om

- utdelning av eventuell vinst och, i förekommande fall, andra former av kapitalavkastning,
- täckande av underskott.

Artikel 8

1. Järnvägsföretagets bokföring, budget och årsbokslut skall hållas åtskilda från statens.

2. På förslag från kommissionen skall rådet före den 1 januari 1978 besluta om de åtgärder som krävs för att göra samtliga järnvägsföretags redovisningssystem och årsbokslut jämförbara samt fastställa enhetliga principer för kostnadskalkyler.

3. Fram till dess gemenskapen har beslutat om åtgärder enligt punkt 2 måste järnvägsföretaget i sina redovisningssystem, budgetar och årsbokslut tydligt och åtskilt redovisa åtminstone följande:

a) De kostnader och intäkter som hänför sig till transportverksamheten och till varje annan verksamhet som företaget bedriver eller deltar i.

b) Intäkter i samband med följande tjänster, med separata poster för sådan verksamhet som omfattas av allmän trafikplikt:

   i) Persontransporter
      - per järnväg (om möjligt uppdelat i lång- och kortdistans eller i snabb- och expresståg å ena sidan och annan tågtrafik å den andra),
      - på väg,
      - med andra transportmedel.

   ii) Godstransporter
      - med heltåg och vagnslaster,
      - med styckegods och paket,
      - på väg.

4. Järnvägsföretaget måste förse staten med nödvändigt underlag för att möjliggöra en detaljerad bedömning av de ekonomiska resultaten för var och en av de verksamhetskategorier som skisserats i punkt 3 b.

5. Tabellen enligt artikel 10 i förordning (EEG) nr 1192/69 skall tas in i en bilaga till årsredovisningen och skall vidare redovisa alla övriga belopp som järnvägsföretaget under året beviljats i form av ekonomiskt understöd eller kompensation.

Artikel 9

1. Inom ramen för allmän prispolitik och med beaktande av såväl nationella regler som gemenskapsregler om taxor och transportvillkor skall järnvägsföretagen själva bestämma sina taxor för att åstadkomma bästa möjliga ekonomiska resultat och balans.

2. Enligt artikel 3.2 i förordning (EEG) nr 1107/70 får ersättning betalas för taxeförpliktelser som ålagts järnvägsföretag och som inte omfattas av förordning (EEG) nr 1191/69. På förslag av kommissionen senast den 1 januari 1978 skall rådet harmonisera förfarandena för beviljande av sådan ersättning.

Artikel 10

Järnvägsföretaget skall i huvudsak koncentrera sig på verksamheter som sammanhänger med detta transportsätt.

Med tanke på företagets offentliga karaktär får staten dock, i enlighet med villkor som den fastställer, bemyndiga företaget

- att delta direkt eller indirekt i ett företag som sysslar med verksamhet som ligger utanför vad järnvägen normalt sysslar med eller att själv bedriva sådan verksamhet,
- att utnyttja annan transportteknik.

Artikel 11

1. Medlemsstaterna skall i samverkan med kommissionen utreda vilka åtgärder som är ägnade att främja samarbete mellan järnvägsföretag.

2. Före den 1 januari 1979 skall kommissionen till rådet överlämna en rapport om vilka långsiktiga mål som skall eftersträvas och om vilka åtgärder som skall vidtas för att främja en delvis eller fullständig integrering av järnvägsföretag på gemenskapsnivå.

Artikel 12

Staten skall bestämma hur ledamöter i järnvägsföretagets styrande organ skall utses.

Artikel 13

I samverkan med järnvägsföretaget skall staten utarbeta ett ekonomiskt program som syftar till att åstadkomma ekonomisk balans i företaget.

Inom ramen för detta program får staten bevilja järnvägsföretaget bidrag för att täcka underskott, vilka bidrag skall vara åtskilda från

- ersättning på grund av allmän trafikplikt enligt artikel 2 i förordning (EEG) nr 1191/69 eller normaliserad redovisning enligt artikel 4.1 och 4.4 i förordning (EEG) nr 1192/69,
- stöd enligt artikel 3 i förordning (EEG) nr 1107/70 och artikel 9.2 i detta beslut,
- ekonomiskt bistånd enligt artikel 5.1 i detta beslut.

Artikel 14

1. Vartannat år skall kommissionen till rådet överlämna en rapport om medlemsstaternas genomförande av detta beslut och av förordningarna (EEG) nr 1191/69, 1192/69 och 1107/70.

Rapporten skall tydligt ange vilka resultat som har uppnåtts, med särskilt beaktande av eventuella förändringar av järnvägsföretagets ekonomiska situation.

2. För att göra det möjligt för kommissionen att utarbeta den rapport som avses i punkt 1 skall medlemsstaterna vid lämplig tidpunkt tillställa kommissionen nödvändigt underlag, särskilt de program som avses i artikel 4 och 13, jämte eventuella väsentliga ändringar.

Artikel 15

1. Före den 1 januari 1980 skall kommissionen till rådet överlämna sådana förslag som den anser nödvändiga för att fastställa en tidsgräns och villkor för att uppnå ekonomisk balans i järnvägsföretagen, varvid hänsyn skall tas till de särskilda omständigheter som påverkar järnvägarnas roll och betydelse i varje stat.

2. Före den angivna dagen skall kommissionen till rådet överlämna förslag, framför allt med avseende på anpassning av förordningarna (EEG) nr 1191/69 och 1107/70 för att inom ramen för det samband som finns mellan transportsektorn och andra områden i näringsliv och samhälle ta hänsyn till de förpliktelser som den allmänna trafikplikten medför och som järnvägarna kan vara underkastade.

Artikel 16

1. Snarast möjligt, dock senast den 1 januari 1977, skall medlemsstaterna efter samråd med kommissionen genom lagar och andra författningar sätta i kraft sådana bestämmelser som kan behövas för detta besluts genomförande.

2. När en medlemsstat begär det eller när kommissionen finner det lämpligt skall kommissionen samråda med berörda medlemsstater om förslagen till de bestämmelser som avses i punkt 1.

Artikel 17

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 20 maj 1975.

På rådets vägnar

R. RYAN

Ordförande